

Kar bi pristalo v smeteh, uporabijo na novo

Dobri primeri krožnih praks iz Slovenije, Avstrije, Madžarske, Nemčije in Romunije.

Barbara Perko, foto: Kraftart

V podjetju M Sora poskrbijo, da dragocena surovina ne gre v nič. Les, ki prepogosto konča kot odpadek, uporabijo na novo.

V okviru Interreg projekta MOVECO si je bilo mogoče na GZS ogledati potujočo razstavo krožnega gospodarstva. Razstava je ponudila vpogled v aktivnosti projekta ter predstavila primere dobrih praks in priložnosti krožnega modela gospodarstva v Podonavju.

Iz starega lesa izdelajo nova okna

Podjetje M Sora v okviru projekta ReWin razvija in trži lesena okna iz starega, predelanega lesa, zlasti iz lesenih tramov. Ko se prenova stavbe konča, pogosto ostanejo na voljo zamenjani in odstranjeni leseni gradbeni deli, kot so na primer strešni tramovi. Tak les prepogosto konča kot odpadek.

V podjetju M Sora poskrbijo, da dragocena surovina ne gre v nič. Pri izbranem lesu analizirajo morebitne nečistoče in nevarne snovi, pa tudi njegove fizikalne lastnosti, da določijo primerno ponovno uporabo za nove izdelke.

Z bananinimi odpadki do boljših vlaken

Cilj projekta Life Baqua je dokazati, da sta lahko trajnost in učinkovitost uspešno uporabljena v kmetijski praksi za izboljšanje upravljanja in zmanjševanja odpadkov iz pridelkov (kot npr. banane) in uporabljena v vrsti novih vrednostnih verig. Cilj projekta je

v maksimalni izrabi bananinih odpadkov ter prikazu, kako lahko naravna bananina vlakna izboljšajo mehanske lastnosti brizganih produktov.

Odpadni deli bananovcev predstavljajo velik ekološki problem Kanarskih otokov, medtem ko je problem plastičarske industrije v prekomerni uporabi polimernih materialov, ki jih pridobijo na osnovi petrokemične proizvodnje. Podjetje Ambi-Metalplast bo razvilo demonstracijsko linijo brizganja izbranih tehničnih polimernih izdelkov z novimi polimernimi materiali, ki so modificirani s pomočjo ustrezno pripravljenih vlaken (pridobljenih iz odpadnih bananovcev) za izboljšanje mehanskih lastnosti.

Ozaveščanje za pravilno ravnanje

Družba Zeos je nacionalna in neprofitna skupna shema ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo, odpadnimi prenosnimi baterijami in akumulatorji ter odpadnimi nagrobnimi svečami v Sloveniji. Svoje delovanje nadgrajujejo preko različnih ozaveščevalnih aktivnosti. Projekt Life Gospodarjenje z e-odpadki pod sloganom E-cikliraj je namenjen vzpostavitvi potrošniku prijazne mreže zbiranja e-odpadkov in odpadnih baterij in organiziranju ozaveščevalnih spremljevalnih dogodkov. Preko tovrstnih aktivnosti želijo potrošnikom predstaviti različne možnosti za oddajanje e-odpadkov in odpadnih baterij in jih seznaniti, zakaj je treba z njimi pravilno ravnati.

V okviru natečaja »Odpadno je uporabno« je nastal Nabiralnik Vesele pošte, ki so ga izdelali učenci Osnovne šole I Murska Sobota in je narejen iz odpadne mikrovalovne pečice.

Prvi povratni lonček za večkratno uporabo za kavo za na pot

V Nemčiji nastane letno pri proizvodnji in uporabi 2,8 milijarde lončkov za enkratno uporabo kar 111 tisoč ton izpustov CO₂. Za to je treba posekati 43.000 dreves, pridelati se 40.000 ton odpadkov, porabi pa kar 1,5 milijarde litrov vode, 230 milijonov kWh električne energije in 3.000 ton surove nafte. Ker so lončki za enkratno uporabo iz lepenke, ki je prevlečena s plastiko, je reciklaža skoraj nemogoča.

Podjetje Recup je razvilo inovativen zbirni sistem povratne embalaže za večkratno uporabo. Lončke Recup lahko uporabimo približno petstokrat. Ob nakupu kave za na pot v lončku Recup plačate 1 evro kavcije, ki jo dobite povrnjeno ob vrnitvi praznega lončka kjerkoli v Nemčiji pri partnerjih Recup.

100-odstotno biološka majica

Nemško podjetje Trigema z linijo Trigema Change® nudi okoljske alternative za tradicionalno tekstilno industrijo. Majica Trigema »Cradle to Cradle« je izdelana iz ekološko pridelanega bombaža, vsi uporabljeni materiali so iz 100-odstotno biološke pridelave in jih je mogoče kompostirati. Načelo od zibelke do zibelke (»cradle to cradle«) opredeljuje ponovno uporabo izdelkov, pri kateri je raven kakovosti surovin enaka ali višja. Gre za zaprte krogotoke oblačil, ki vsebujejo le 100-odstotno nestrupene ter neoporečne snovi. Ob koncu življenjskega cikla lahko takšne izdelke vrnemo v krogotok surovin.

Odpadni les spremenijo v dragocene lesene izdelke

Avstrijsko podjetje AufMöbler se zaveda omejenosti količin naravnih virov, zato poskuša iz odpadnega lesa ustvariti novosti. Povezujejo velike kose odpadnega lesa ter nove materiale, iz katerih oblikujejo inovativno zasnovano estetsko pohištvo, akustične elemente ter plošče iz masivnega lesa.

Zložljiva škatla, ki jo je mogoče ponovno uporabiti

V Nemčiji se letno preseli približno 4,8 milijona gospodinjev, kar pomeni, da letno potrebujejo približno 80 milijonov selitvenih kartonov. Hipotetično to ustreza 80.000 tonam odpadnega papirja na leto.

Podjetje Turtlebox je ustvarilo zložljivo škatlo Turtlebox, ki jo je mogoče ponovno uporabiti. Gre za zelo stabilne, vodoodporne škatle, ki jih je mogoče ponovno uporabiti do 200-krat. Izdelane so iz 100-odstotno reciklabilne plastike. So lahke in zaradi zložljivega mehanizma lahko v praznem stanju prihranijo veliko prostora. Zahvaljujoč prožnemu najemu je selitvene škatle mogoče dobiti točno tedaj, ko jih potrebujete.

Dizajn predhodnih generacij in zven sedanosti v enem

Radijski aparati so postali neuporabni predmeti v naših domovih. So odpadna elektronska oprema z dekorativno in zgodovinsko vrednostjo. Madžarska ekipa Ykon pa si je za cilj zadala ohraniti značilen dizajn predhodnih generacij in zven sedanosti. Ekipa predeluje stare radijske aparate, ki jim vgradijo digitalni ojačevalac s funkcijo Bluetooth. Izvorno tiskano vezje priredijo ali delno odstranijo, obstoječa stikala in gumbi pa ostajajo v svoji prvotni funkciji.

Iz odpadkov kakava ustvarili gnojilo

Nemško podjetje Greenlab Berlin je vrtničarjem ponudilo ekološke izdelke za gnojenje in krepitev rastlin. V

Nemčiji pridelajo velike količine kakava, pri čemer pa nastane ogromno odpadkov, ki jih je škoda zavreči. V podjetju so tako ustvarili izdelka Blümchenfutter in Pimp my Gärtchen, katerih glavna sestavina so lupine kakava iz kontrolirane biološke pridelave. Odpadki živilske industrije so bili tako reciklirani na inovativen in okolju prijazen način ter razvili visokokakovostno gnojilo.

Zbirajo odsluženo plezalno opremo in jo uporabijo na novo

Vsako leto v Nemčiji v smeteh pristane na tone plezalne opreme. Težavo je prepoznalo podjetje New Seed, ki po vsej Nemčiji zbira odsluženo plezalno opremo in jo vrača v uporabo. Prvotno namembnost opreme spremenijo s tem, da ji dodajo privlačen dizajn in tako oblikujejo nove ter inovativne izdelke, kot so plezalne magnezij vrečke, torbe, preproge in še mnogo več.

Ohranjajo dragocene naravne vire svinca

Svinec je dragocena naravna surovina, zato je treba izdelke, ki ga vsebujejo, po koncu njihove življenjske dobe reciklirati. Stroški surovin, iz katerih so izdelani končni izdelki, so visoki, saj je surovina redka in iskana. Dodatni pritiski na okolje nastanejo tudi pri proizvodnji.

Podjetje Rombat je razvilo postopek recikliranja, ki omogoča ponovno uporabo več kot 83 odstotkov prvotne teže akumulatorja. Za izdelavo novih akumulatorjev se poleg svinca in svinčevih zlitin uporablja tudi reciklirana plastika. Poleg okoljske koristi, saj preprečujejo onesnaževanje okolja zaradi odvrgnenih akumulatorjev, lahko podjetje svoje akumulatorje ponudi po ugodnejši ceni.

Iz odpadnih izdelkov snujejo nove

V Avstriji se soočajo s tonami odpadnih izdelkov, kot so stare knjige ali gasilske cevi. Gre za visokotehnološke izdelke, ki jim poiščejo nove načine uporabe. Društvo Kunst vom Rand odpadne materiale predela v nove izdelke, ki jih odlikuje trajnostnost surovinskih virov. gg

Podjetje Rombat je razvilo postopek recikliranja, ki omogoča ponovno uporabo več kot 83 % prvotne teže akumulatorja.

